

Ο ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΤΑΚΑΝΕ ΘΑΛΑΣΣΑ

Του ΑΡΘΟΥΡ ΓΟΥΩΤΚΙΝ
(Διασκευή Μίμη Τραϊφόρου)

(ΘΕΑΤΡΟΝ ΒΕΜΠΟ)

Είναι γνωστή ἡ θεωρία - παραδοξολογία (πού δὲν εἶναι παραδοξολογία) τοῦ "Οσκαρ Οὐάιλντ: ἡ ζωὴ μιμεῖται τὴν τέχνην, καὶ ὄχι ἡ τέχνη τὴν ζωὴν, ὅπως συνήθως πιστεύεται. Πάνω σὲ κάτι τέτοιο στηρίχθηκε ὁ "Αγγλος συγγραφέας "Αρθουρ Γουώτκιν γιὰ νὰ γράψῃ τὴν αστυνομικὴν κωμωδίαν τοῦ «"Οχι στὸ βιβλίον» (δὲν ὑπάρχει στὸ βιβλίον), πού τὴν ἀνέβασε προχτές τὸ θράδυ (ἦταν ἡ ἐπίσημη «πρώτη»), τὸ «Θέατρο Βέμπο», διασκευασμένην ἀπὸ τὸν Μίμη Τραϊφόρο καὶ μὲ τὸν ἐντελῶς διαφορετικόν, ἀλλὰ πολὺ ταιφιαχτὸ τίτλον «Ὁ δολοφόνος τὰκανε θάλασσα». Μιὰ κοπέλλα, ἡ Μαίρη Γκρέκ, ἔγραψε καὶ θὰ ἤθελε νὰ ἐκδώσῃ ἓνα αστυνομικὸ μυθιστόρημα πού ἔχει θέμα ἓνα τέλειον ἐκτελεσμένον ἔγκλημα, τόσο τέλειον ὥστε ὁ δράστης νὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνακαλυφθῇ. Καὶ ἀπ' τὴν ἄλλην, σ' ἓνα γείτονα τῆς κοπέλλας καὶ ἐξάδελφο ἐνὸς ἐκδότη, τὸν "Αντριου Μπένετ, συμβαίνουν πράγματα, πού παρουσιάζουν μεγάλας ὁμοιότητες μ' ἐκεῖνα πού περιγράφονται στὸ βιβλίον. "Ὡς ἓνα σημεῖον ὁμῶς μόνο παρουσιάζουν ὁμοιότητες ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, καλεῖται ἡ ζωὴ νὰ ἀντιγράψῃ τὴν τέχνην, νὰ κάνῃ ὁ Μπένετ, ἓνας ἡσυχὸς καὶ ἠθικὸς οἰκογενειάρχης μιᾶς μικρῆς ἀγγλικῆς πολιτείας, ὅ,τι ἔκανε ὁ ἥρωας τοῦ μυθιστορήματος. Ἀλλὰ δὲν βρίσκει τὴ δύναμιν ἢ δὲν ἔχει τὴν ἱκανότητα—ἀν τὴν εἶχε, τὸ ἔργο θὰ ἦταν δράμα καὶ ὄχι κωμωδία— νὰ τὸ κάμῃ. Ἡ ζωὴ δὲν καταφέρνει —καὶ τόσο τὸ καλύτερον— νὰ μιμηθῇ τὴν τέχνην. Ἐκεῖνο πού γίνεται δὲν ὑπάρχει στὸ βιβλίον («Not in the Book»)· εἶναι ἐντελῶς διαφορετικόν. Ἐχει πρωτοτυπία τὸ θέμα. "Ωστόσο, μολονότι ὥριμος καὶ πολὺπειρος —ἔγραψε κάμποσα θεατρικὰ ἔργα— δὲν τὸ χειρίσθηκε μὲ ἀρκετὴν τέχνην, νομίζω, καὶ χάρις ὁ συγγραφέας. Βαδίζει πρὸς τὴ λύσιν τῆς ἡ κωμωδίας πολὺ ἴσια, χωρὶς ἀπρόοπτα, χωρὶς περιπλοκὰς —κάποια περιπλοκὴ παρουσιάζεται στὸ τέλος— ἡ σκέψις τοῦ ἀγαθοῦ "Αντριου νὰ κάμῃ ἔγκλημα, ἔστω καὶ γιὰτὶ δὲν ὑπάρχει γι' αὐτὸν ἄλλη διέξοδος, δὲ φαίνεται πιθανή, καὶ οἱ κωμικὰς καταστάσεις πού δημιουργοῦνται μολονότι ἐπιτυχημέναι, ἔχουν κάποια μονοτονία, δὲν ποικίλλει ὅσο θάπρεπε ὁ συγγραφέας τὸ βασικόν τοῦς μοτίβον· τὴν ἀδεξιότητα, τὸν φόβον, τὴν πλήρη ἀδυναμία τοῦ ἥρωα τοῦ νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὸ πού σχεδίασε καὶ πού αἰσθάνεται, θέβαια, μολονότι προετοιμάζει τὴν ἐκτέλεσίν του, ὅτι δὲ θάθρῃ τὴ δύναμιν νὰ τὸ ἐκτελέσῃ.

"Αν εἶχε συντεθῇ μὲ περισσότερην μάστοριάν ἢ ἂν εἶχε ἴσως διασκευασθῇ μὲ περισσότερην ἐπιδεξιότητα (δὲ μπορῶ νὰ ξέρω πῶς ἀκριβῶς ἐργάστηκε ὁ Μίμης Τραϊφόρος), θὰ ἦταν ἓνα πολὺ εὐχάριστον ἔργο ἡ κωμωδία τοῦ Γουώτκιν. Καὶ ἔτσι ὁμῶς καθὼς εἶναι, παρ' ὅλες τὰς ἐλλείψεις τῆς, μᾶς διασκεδάζει καὶ κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον μας· μὲ τὸ πρωτότυπον θέμα τῆς, μὲ τὰ κωμικὰ ἐπεισόδιά τῆς, μὲ τὸν ὄχι πάντα θεατρικόν, ἀλλὰ ζωηρόν της διάλογον. Καὶ μὲ τὴν μοιρῶν ἐκτέλεσίν της. Ὁ ρόλος τοῦ Μπένετ δὲν εἶναι, θέβαια, ἰδεώδης ρόλος γιὰ τὸν Νίκο Σταυρίδην. "Ωστόσο, τὸν ἐρμηνεύει μὲ κέφι, σωστὰ καὶ ἀνετα, καὶ χωρὶς μπουφφόνικους τόνους. Ἰκανοποιητικὰ, μένοντας στὸ κλίμα τῆς κωμωδίας, ἐρμηνεύουν τοὺς ρόλους τῶν καὶ ὄλοι σχεδὸν οἱ ἄλλοι ἠθοποιοί· ἡ Μαρίκα Κρεβατᾶ (γυναίκα τοῦ "Αντριου), ἡ Μπεάτα Ἀσημακοπούλου (συγγραφεὺς· μοῦ ἄρεσε περισσότερο σὲ ἄλλους ρόλους), ὁ "Αντρ. Φιλιππίδης (ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητής, εἶναι καὶ ὁ σκηνοθέτης τοῦ ἔργου), ὁ Γ. Γαβριηλίδης (Πέντρο Χουαρέζ). Εὐπρόσωπον τὸ σκηνικόν τοῦ Τζῶν Στεφανέλλη.

ΚΛΕΩΝ Β. ΠΑΡΑΣΧΟΣ